

Nuuk, 11. marts 2015

UPA2015/98

Inatsisartutlov nr. xx af xx.xx 2015 om førtidspension

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender)

I forbindelse med 1. behandlingen af forslag til Inatsisartutlov om førtidspension, skal vi fra Partii Naleraq fremkomme med følgende udtalelse.

Indledningsvis forlanger vi fra Partii Naleraq; at vores grønlandske sprog benyttes mere fuldstændigt i vores lovgivningsarbejde, der hvor dette er muligt, uden at blande dansk og udenlandsk sprog, og at ma således søger at undgå at blande sprogene sammen!

Derfor er der (i den grønlandske) lovforslag i § 1 og i § 44 brugt “pensiunisiat”, som på grønlandsk ikke lyder særlig godt, og ikke på sin plads.

Fra Partii Naleraq skal vi foreslå at lovforslaget inden 3. behandlingen gennemgås med henblik på at ændre omtalte sprogbrug.

Hos Partii Naleraq har vi ord for førtidspension på grønlandsk “ Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiutit”.

Efter disse korte reaktioner for sprogbruget, skal vi til selve lovforslaget fremkomme med en samlet udtalelse.

Fra Partii Naleraq har vi ikke noget imod formålet og kan støtte dette, men vi mener ikke at ønsket om at søge at få førtidspensionister tilbage på arbejdsmarkedet passer med det virkelige forhold, ikke mindst i forhold til ønsket om prioritering af arbejdsopgaver.

Idet den virkelige verden er således: lige i disse dage er personer som er uden beskæftigelse, eller ikke kan anvise beskæftigelse på over 4000 personer.

Og førtidspensionister som er registrerede er på 2.936 personer.

Vi har viden om at de personer som er overgået til førtidspension har sygdomme / allergi eller overfølsomhed, eller psykiske problemer og er henvist af lægen til førtidspension, og derfor er ønsket om at få disse persongrupper tilbage til arbejdsmarkedet noget som blot vil skabe mange forskellige spørgsmål.

I lovforslaget nævnes kommunerne skal kunne etablere passende beskæftigelsesmuligheder. Fra Partii Naleraq må vi spørge, - hvordan? I dag er antallet af førtidspensionister på 2.936 personer, og derudover findes over 4000 personer som allerede er ledige, og som giver meget vanskelige forhold for kommunerne!

Disse personer er også i forvejen mindrebemidlede og nogle af de mest problemfyldte, og derfor har vi i Partii Naleraq meget svært ved at acceptere at man vil lave besparelser hos denne gruppe.

Vi er heller ikke enige i, at der skal oprettes en klageinstans ved brug af 1,2 mio. kr. idet dette ikke passer ind i ønsket om reduktion og besparelser i administrationsomkostningerne. Vi mener at den allerede eksisterende sociale ankenævn blot skal udnyttes bedre.

Såfremt nogle af de omhandlede personer kan arbejde lidt, og såfremt dette kan være til gavn for disse mennesker, finder vi ikke at der skal være hindringer for at lave ordninger i forståelse med disse personer, ligeså med 5 årige evalueringer.

Men såfremt kommunerne skal oprette særligt tilpassede beskæftigelsesmuligheder til førtidspensionister, vil dette selvfølgelig skabe udfordringer for kommunernes arbejdsmarkedspersonale og social ansatte, idet disse i forvejen allerede har store udfordringer i denne beskæftigelsessituation, hvorfor vi ikke blot kan udelade at se problemerne efter vores mening hos Partii Naleraq.

Disse ordninger vil jo resultere i at de mindrebemidlede henvendelser til de sociale myndigheder vil få endnu sværere vilkår, og dette kan vi hos Partii Naleraq ikke blot lade som om vi ikke ser.

Uagtet der står skrevet følgende udtalelse:

“Kommunerne vil ikke få betydeligt ekstraarbejde, da sagsforberedelsen er den samme som hidtil.”

Fra Partii Naleraq mener vi, at såfremt kommunerne skal oprette tilpassede beskæftigelsesopgaver til førtidspensionister, vil dette ikke blot give kommunerne økonomiske byrder, ikke vil gøre kommunernes sociale arbejde bedre, men tværtimod gøre sagsbehandlingen indenfor området dårligere.

Naalakkersuisut må huske at der allerede findes viden om at kommunerne har for få ansatte indenfor socialområdet, men også i den grad mangler uddannet personale, hvilket vi fra Partii Naleraq skal minde Naalakkersuisut om.

I forbindelse med dette arbejde har vi på anden vis kunnet afhente høringssvar, som ikke allerede var medtaget i sagen gennem vores egne undersøgelser hos Partii Naleraq. Disse har mange og interessante indhold, og vi har ikke forstået hvorfor disse ikke var medtaget i sagen?

Kommuni Kujalleq har i deres svar bl.a. skrevet:

”Kommunen finder imidlertid, at forslagene til ændrede sagsbehandlingsregler i førtidspensionssager i et omfang er uklare i forhold til grundlæggende forvaltningsretlige regler.

Endvidere finder kommunen, at den foreslåede finansieringsmodel for førtidspensioner heller ikke er klar.”

Kommuneqarfik Sermersooq har bl.a. skrevet i deres høringssvar:

“Generelt finder Kommuneqarfik Sermersooq det bekymrende, at forslaget tilsyneladende mangler sammenhæng med beskæftigelsesstrategi og arbejdsmarkedsområdet.”

Qeqqata Kommunia skrev bl.a.:

“Arbejdsmarkedskontoret står over for en større overgang på førtidspensionsområdet. Derfor ønsker Qeqqata Kommunia mere detaljerede informationer om økonomiske konsekvenser for kommunerne, og hvordan

finanssieringsforholdet skal forstås. Der vil komme mere administrativt arbejde, som kræver flere ressourcer hos arbejdsmarkedskontoret.”

Qaasuitsup Kommunia skrev bl.a.:

“Socialudvalget i Qaasuitsup Kommunia ønsker at der skal afholdes meget grundige forhandlinger omkring de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.”

Grønlands Arbejdsgiverforening skrev bl.a. i deres høringssvar:

“Ligeledes bør det overvejes, om der er reelt behov for at nedsætte et yderligere klagenævnt ud over det sociale ankenævn.”

Om de økonomiske konsekvenser står:

“Flere høringssvar udtrykker bekymring over de udfordringer, forslagets bestemmelser giver i forhold til både økonomiske og personelle ressourcer.”

Derfor skal vi opfordre Naalakkersuisut til at gennemføre forhandlinger om de økonomiske konsekvenser for kommunerne med kommunerne inden 2. behandlingen af forslaget.

Fra Partii Naleraq skal vi til udvalget som skal behandle denne sag opfordre at der gennemføres en særlig høring hos kommunerne, vedrørende manglerne omtalt tidligere.

Anthon Frederiksen